

videre Omfang, at man garanterede for enhver Forpligtelse, som Bankens Direktion retsgyldigt havde paadraget Banken inden 1. April 1928, eller saaledes, at man garanterede indtil 1. April 1928, men da udløb Garantien. Den højtærede Handelsminister syntes ikke at have faaet det Spørgsmaal tilstrækkelig gennemtænkt, medens Forslaget var til Behandling i dette høje Ting, i hvert Fald svarede den højtærede Minister mig ikke, men Spørgsmaalet blev gentaget i Landstinget af den ærede Landstingsmand Hr. Godskesen, og efter det stenografiske Referat, Sp. 407 i Landstingstidenden for 5. Februar 1923, svarede den højtærede Handelsminister — efter min Mening rigtigt, idet han var enig med mig — saaledes: „Vi“ — det maa altsaa være Ministeriet som Helhed og efter Konference mellem den højtærede Handelsminister og den højtærede Stats- og Finansminister — „har den Opfattelse, at Garantien udløber den 1. April 1928“. Det er en klar Tilslutning til den Opfattelse, jeg ogsaa hældede til her i Tinget, at den 1. April 1928 er Garantien forbi. Saa tilføjede den højtærede Handelsminister: „Det er maaske et Spørgsmaal, hvis Afgørelse hører under Domstolene“. Det var nu ikke nogen helt rigtig Bemærkning, thi saa længe et Lovforslag er til Behandling her i Rigsdagen, hører Spørgsmaalet om, hvad der skal staa i det, og hvorledes dette skal udtrykkes, under Lovgivningsmagten. Nu, da det er blevet Lov, er det et Domstols-spørgsmaal, hvorledes Ordene skal forstaaes, men den Dag — eller Nat, det var vist om Natten — var det ikke noget Domstols-spørgsmaal. Den Side af Sagen ser jeg imidlertid bort fra, da det er saa heldigt, at den højtærede Handelsminister tilføjer: „men vi“ — altsaa atter hele Ministeriet — „er altsaa gaaet ud fra, at Garantien ophører den 1. April 1928.“ Dette er altsaa Ministeriets Standpunkt, og hvis man skulde være af den Mening, at dette ikke er udtrykt saa tydeligt i Loven, som denne nu er vedtaget, at der ikke for nogen Domstol kan være nogen Tvivl derom, kan man jo altid rette det. Det, der er magtpaaliggende for mig, er kun her at faa fastslaaet — og det skete jo allerede under Forslagets Behandling i Landstinget —, at Garantien udløber den 1. April 1928; efter den Tid har Staten intet at betale i Anledning af Bankgarantien for Landmandsbanken. Dette er den eneste virkelige Begrænsning, der er i den ellers saa uhyre omfattende og uhyre farlige Garanti, som Lovgivningsmagten her har paataget sig. Det glæder mig, at dette

er blevet saa klart udtrykt af den højtærede Handelsminister under Forhandlingerne i Landstinget.

Det nu til Behandling foreliggende Lovforslag indeholder et Løfte, men dog ikke et saa ubegrænset Løfte som det, der er givet i Loven om Landmandsbanken, og at man her har begrænset Løftet, viser ogsaa, hvor farlig den ubegrænsede Garanti er, man har tegnet for Landmandsbanken. Forslaget her er begrænset for det første derved, at Sparerne kun kan faa Dækning for 85 pCt. af deres Indskud, og for det andet derved, at Statens Tilskud ikke maa overstige 5½ Mill. Kr. Det er begge to reelle Begrænsninger, der har deres naturlige Forklaring. Men saa staa der en mærkelig Ting i § 2: „Den nærmere Form for Ydelsen af Statstilskuddet, der forfalder til Udbetaling med en Femtedel den 2. Januar 1925 og et tilsvarende Beløb den 2. Januar de 4 paafølgende Aar, fastsættes af Handelsministeren efter Samraad med Finansministeren.“ Jeg vil gerne tillade mig at spørge: Af hvilken Grund skal denne Hjælp først begynde at udbetales den 2. Januar 1925, endda kun med en Femtedel, og derefter strække sig med en Femtedel aarlig over 4 Aar. Saa vidt jeg ved, er Kallundborg Banks Likvidation vist allerede afsluttet, man er i hvert Fald rykket meget langt frem mod Afslutningen, og disse Likvideringer kommer ikke til at vare saa forfærdelig længe, da man jo har lukket disse Banker og foretaget en Opgørelse. Jeg ser da ikke nogen Grund til, at man ikke skulde hjælpe disse Banker straks. De, som nu faar Løfte om, at de den 2. Januar 1925 skal faa et Dokument af Staten, der garanterer Betalingen af en Femtedel af deres Tab og derefter aarlig yderligere en Femtedel i de fire paafølgende Aar, er henvist til at laane paa denne Forventning, hvis de ikke kan undvære Pengene, og de kan let komme til at laane meget dyrt. Det gælder vist altid, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp, og hvorfor saa ikke komme til Hjælp hurtigst muligt, naar Staten først har taget Beslutning om at hjælpe dem? Er det, fordi det er dette Ministeriums Standpunkt: „efter os kommer Syndfloden“, vi vil ikke ud med Pengene? Man viger ikke tilbage for at yde en Garanti for Landmandsbanken paa 1 100—1 200 Mill. Kr., men man udbetaler ikke en Smule straks. Det er allerede en usolid Fremgangsmaade. Man vil hellere kautionere for et umaadelig stort Beløb end straks komme til Hjælp med et meget mindre Beløb. Men det, at man overfor et konstateret Tab udskyder den Hjælp, man vil paa-